

USTAVNI SUD CRNE GORE

Podgorica, 28. mart 2014.

Na osnovu čl. 150, st. 1, u vezi čl. 149, st. 1, tač. 2 Ustava Crne Gore i čl. 37 i 38 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore, podnosimo

INICIJATIVU ZA OCJENU USTAVNOSTI

člana 178a stav 6 i 7 Poslovnika Skupštine Crne Gore ("Službeni list CG", br. 49/13)

Obrazloženje

1. Odredbe člana 178a Poslovnika Skupštine Crne Gore, koje se odnose na proceduru izbora Vrhovnog državnog tužioca Crne Gore (u daljem tekstu VDT), nisu saglasne Amandmanu IV na Ustav Crne Gore ("Službeni list CG", br. 38/13), odnosno izmijenjenim čl. 91 Ustava.

Ustavom su predviđena dva kruga glasanja za VDT, dok se osporenim odredbama Poslovnika Skupštine procedura izbora VDT mijenja i uvodi "drugo ponovljeno glasanje", odnosno, treći krug glasanja za izbor VDT-a.

2. Amandmanom IV na Ustav Crne Gore u stavu 2 i 3 je propisana procedura za izbor VDT-a:

"Većinom glasova svih poslanika Skupština donosi zakone kojima se uređuju: način ostvarivanja sloboda i prava građana, crnogorsko državljanstvo, referendum, materijalne obaveze građana, državni simboli i upotreba i korišćenje državnih simbola, odbrana i bezbjednost, vojska, osnivanje, spajanje i ukidanje opština; proglašava ratno i vanredno stanje; donosi prostorni plan; donosi poslovnik Skupštine; odlučuje o raspisivanju državnog referenduma; odlučuje o skraćenju mandata; odlučuje o razrješenju predsjednika Crne Gore; bira i razrješava predsjednika i članove Vlade i odlučuje o povjerenju Vladi; imenuje i razrješava zaštitnika ljudskih prava i sloboda.

U prvom glasanju dvotrećinskom većinom i u drugom glasanju tročetinskom većinom svih poslanika najranije nakon mjesec dana, Skupština bira i razrješava sudije Ustavnog suda, vrhovnog državnog tužioca i četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika.

U prvom glasanju Skupština bira vrhovnog državnog tužioca na predlog Tužilačkog savjeta. Ako predloženi kandidat ne dobije potrebnu većinu, Skupština u drugom glasanju bira vrhovnog državnog tužioca iz reda svih kandidata koji ispunjavaju zakonske uslove.

Ovim amandmanom zamjenjuju se stav 2 člana 91 i dopunjava član 91 Ustava Crne Gore.
(kurziv i bold naš).

Osporenom odredbom 178a stav 6 i 7 Poslovnika Skupštine Crne Gore, propisano je:

“O predlogu za izbor vrhovnog državnog tužioca otvara se pretres.

Po završenom pretresu pristupa se javnom glasanju.

Ako u prvom glasanju predloženi kandidat za vrhovnog državnog tužioca ne bude izabran, najranije nakon mjesec dana otvara se pretres o svim kandidatima za vrhovnog državnog tužioca koji ispunjavaju zakonske uslove.

Po završenom pretresu iz stava 3 ovog člana pristupa se drugom glasanju.

Izbor vrhovnog državnog tužioca, u drugom glasanju, vrši se tajnim glasanjem na način predviđen odredbama ovog poslovnika o odlučivanju tajnim glasanjem.

Ako nijedan od kandidata iz stava 3 ovog člana ne bude izabran drugo glasanje se ponavlja, s tim što se glasa za kandidata koji je dobio najviše glasova.

Izuzetno, ako je više kandidata iz stava 3 ovog člana dobilo najveći jednak broj glasova, glasanje se ponavlja o ovim kandidatima. (kurziv i bold naš).

3. Izmjenama Ustava Crne Gore, odnosno Amandmanima I do XVI na Ustav Crne Gore definisana je drugačija procedura za izbor nosilaca pravosudnih funkcija u odnosu na rješenja iz Ustava iz 2007.godine. Tako, Amandmanima I do XVI je predviđeno da:

- Skupština Crne Gore bira i razrješava Vrhovnog državnog tužioca (Amandman III, tačka 13. člana 82 Ustava Crne Gore);
- Tužilački savjet utvrđuje predlog za izbor Vrhovnog državnog tužioca (Amandman XI, stav 4 tačka 1);

- Vrhovnog državnog tužioca bira i razrješava Skupština Crne Gore nakon saslušanja u nadležnom radnom tijelu Skupštine, na predlog Tužilačkog savjeta, po raspisanom javnom pozivu (Amandman X stav 2);
- U prvom glasanju dvotrećinskom većinom i u drugom glasanju tročetinskom većinom svih poslanika najranije nakon mjesec dana, Skupština bira i razrješava sudije Ustavnog suda, vrhovnog državnog tužioca i četiri člana Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika;
- U prvom glasanju Skupština bira vrhovnog državnog tužioca na predlog Tužilačkog savjeta. Ako predloženi kandidat ne dobije potrebnu većinu, Skupština u drugom glasanju bira vrhovnog državnog tužioca iz reda svih kandidata koji ispunjavaju zakonske uslove (Amandman IV kojim se zamjenjuju stav 2 člana 91 i dopunjava član 91 Ustava Crne Gore.).

4. Amandmanima na Ustav Crne Gore koji čine sastavni dio Ustava, propisana su tri koraka u proceduri izbora VDT:

I Tužilački savjet utvrđuje predlog za izbor Vrhovnog državnog tužioca i dostavlja ga Skupštini Crne Gore;

II Predloženi kandidat je izabran ukoliko je za njega glasalo dvije trećine ukupnog broja poslanika u Skupštini;

III Ukoliko predloženi kandidat nije dobio potrebnu podršku, u drugom krugu glasanja Skupština se izjašnjava o svim kandidatima koji ispunjavaju uslove za izbor sa liste koju je utvrdio Tužilački savjet i izabran je onaj kandidat za koga glasa tročetinska većina ukupnog broja poslanika.

Ovim se okončava procedura izbora. Ako niko nije izabran u prvom krugu dvotrećinskom većinom ili u drugom krugu tročetinskom većinom ukupnog broja poslanika, procedura izbora je okončana i Tužilački savjet je u obavezi da raspiše novi javni konkurs za izbor Vrhovnog državnog tužioca Crne Gore.

Međutim, Poslovníkom Skupštine je uvedeno "ponavljanje drugog glasanja" odnosno faktički treće glasanje za kandidata koji je dobio najviše glasova, tj. ako je više kandidata dobilo najveći jednak broj glasova, glasanje se ponavlja o ovim kandidatima.

Ovakvom dopunom procedure izbora VDT-a Skupština Crne Gore je izašla iz okvira svojih ovlašćenja. Umjesto da detaljnije reguliše postupak utvrđen Ustavom u onom dijelu koji se sprovodi pred tim organom, ona je taj postupak u bitnome izmijenila osporenim odredbama Poslovníka Skupštine koje nisu u saglasnosti sa Ustavom Crne Gore i Amandmanima na Ustav kao njegovim sastavnim dijelom.

5. Tužilački savjet je 21. oktobra 2013. godine raspisao javni poziv za izbor VDT-a¹, dok je na sjednici održanoj 21. novembra 2013. godine sačinio listu prijavljenih kandidata koji ispunjavaju zakonske uslove za izbor VDT-a Crne Gore², i to:

1. Branko Vučković, predsjednik Osnovnog suda u Kotoru
2. Vesna Jovičević, Viša državna tužiteljka u Podgorici
3. Stojanka Radović, zamjenica Vrhovnog državnog tužioca CG
4. Goran Rodić, advokat i član Advokatske komore CG

Na istoj sjednici, Savjet je utvrdio Prijedlog da se za Vrhovnog državnog tužioca Crne Gore izabere prof. dr Branko Vučković, predsjednik Osnovnog suda u Kotoru, koji je i prosljedio Skupštini Crne Gore.³

6. Skupština Crne Gore na sjednici održanoj 27. decembra 2013. nije izabrala Branka Vučkovića za Vrhovnog državnog tužioca jer za njega nije glasalo dvije trećine od ukupnog broja poslanika.⁴

7. Dana 26. marta 2014. pristupilo se drugom krugu glasanja, i to izborom VDT-a između četiri kandidata koji su ispunili zakonske uslove. Međutim, ni za jednog od kandidata nije glasalo tri petine od ukupnog broja poslanika. Kako ni u drugom krugu nije izvršen izbor VDT-a, postupak izbora je trebalo okončati. Tužilački savjet je trebalo da ponovo raspiše Javni poziv za izbor Vrhovnog državnog tužioca Crne Gore.

8. Međutim, Skupština Crne Gore je nastavila s postupkom izbora VDT na osnovu osporenih odredbi Poslovnika Skupštine koji predviđa da ako nijedan kandidat ne bude izabran ni u drugom krugu - glasanje se ponavlja, s tim što se glasa za kandidata koji je dobio najviše glasova. Kako je iz Skupštine najavljeno da će se tzv. "ponovljeno glasanje" izvršiti najranije nakon mjesec dana od glasanja održanog 26. marta 2014, jasno je da se postupak izbora nastavlja ulaskom u treći krug glasanja, suprotno Ustavu Crne Gore.

9. Kako se može desiti da se VDT izabere u trećem krugu glasanja, koji je suprotan Ustavu Crne Gore, podnosilac inicijative podnosi i predlog Ustavnom sudu da u skladu sa čl. 150 st. 3 Ustava Crne Gore i čl. 43 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore donese naredbu kojom će obustaviti izvršenje pojedinačnih akata ili radnji koji se preduzimaju na osnovu osporenih odredbi Poslovnika Skupštine čija se ustavnost ocjenjuje, s obzirom da bi njihovim izvršenjem mogle nastupiti neotklonjive štetne posljedice.

¹ <http://tuzilastvocg.me/media/files/JAVNI%20POZIV%20ZA%20IZBOR%20vdt.pdf>

² <http://www.tuzilastvocg.me/media/files/Predlog%20Skupstini%20-LISTA%20KANDIDATA.pdf>

³ <http://www.tuzilastvocg.me/media/files/Predlog%20Skupstini%20-%20Branko%20Vuckovic.pdf>

⁴ Zapisnik sa 7. sjednice drugog redovnog (jesenjeg) zasjedanja u 2013. godini Skupštine Crne Gore 25. saziva, održane 9, 10, 11, 12, 13, 16, 17, 23 i 27. decembra 2013. Godine, strana 28

http://www.skupstina.me/~skupcg/skupstina/cms/site_data/25%20saziv/zapisnik%207sjednice%20drugog%20redovnog%202013%20.pdf kao i autorizovani fonografski zapisnik

http://www.skupstina.me/~skupcg/skupstina/cms/site_data/25%20SAZIV%20SJEDNICE/sedma%20%20C5%9Bednica%20drugog%20redovnog%20zasjedanja%20u%202013.%20godini%20.pdf

10. Neotklonjive štetne posljedice se ogledaju u tome što bi Vrhovni državni tužilac Crne Gore, koji je po funkciji i predsjednik Tužilačkog savjeta, mogao biti izabran mimo Ustavom definisane procedure, na osnovu akta koji je donijela Skupština Crne Gore, čime se dovodi u pitanje zakonitost svih radnji koje on eventualno bude preduzimao. Kako u narednom periodu Tužilački savjet ima zakonsku obavezu sprovođenja opšteg izbora rukovodioca državnih tužilaštava i državnih tužilaca,⁵ a ovim tijelom predsjedava po funkciji VDT, to je razlog više da se izbor VDT-a sprovede na način propisan Ustavom, jer se u suprotnom dovodi u pitanje i valjanost svih odluka savjeta u čijem donošenju je učestvovao VDT izabran na način suprotan Ustavu.

11. Na osnovu gore navedenog, podnosilac inicijative, NVO Akcija za ljudska prava predlaže Ustavnom sudu Crne Gore da:

1. prihvati ovu inicijativu i donese rješenje kojim se pokreće postupak za ocjenu ustavnosti odredbi člana 178a stav 6 i 7 Poslovnika Skupštine Crne Gore objavljenog u „Službenom listu Crne Gore“, br.49/13 od 22.10.2013.godine,
2. na osnovu čl.150 st.3 Ustava Crne Gore i čl. 43. Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore donese naredbu kojom se do donošenja konačne odluke obustavlja izvršenje pojedinačnih radnji koje se sprovode na osnovu osporene odredbe, odnosno naredi obustavu izbora Vrhovnog državnog tužioca u Skupštini Crne Gore,
3. utvrdi da odredbe člana 178a stav 6 i 7 Poslovnika Skupštine Crne Gore nijesu u saglasnosti sa Amandmanom IV na Ustav Crne Gore koji čini njegov sastavni dio.

U Podgorici, 28. marta 2014. godine

Podnosilac inicijative u ime Akcije za ljudska prava

.....
Danilo Ajković

⁵ Član 135i stav 1 i 2 Zakona o državnom tužilaštvu (“Službeni list Crne Gore”, br. 40/2008, 39/2011 i 46/2013)